

ԱՎԱՆԱԻՐ ՀՈՒՆԳԱՐԱՀԱՅԵՐ

ԴՈՒՑ. ԳՈՊԶԱԼԱՍԼՈ

○○○

Հունգարիոյ հայազգի բազմաթիւ պատուական պետական պաշտօնեաներէն միւսն լուսանկարը կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն, այն պատեհաւ որ Դոկտ. Լ. Գոպշա Հունգարիոյ Կրօնից և Գիտութեանց խորհրդարանի Նախարարութեան մէջ 35 տարի բազմաթիւն ծառայութենէ վերջը՝ այսօր հանգստաթողակի վիճակին կ'անցնի: Դոկտ. Գոպշա զուտ հայ գերաւորանի մը սերունդ է, և ծնած է Սամոշուվար (Կեռլա) հայաքաղաքին մէջ Ի Տրանսիլուանիա (Սլովակա), յամին 1865, յանուար 10ին, Հայրը Յովակիմ՝ վերոյ յիշեալ քաղաքին փոխ-քաղաքապետ եղած է, իսկ մայրը Տօնական Մարիամ՝ այն Տօնականներու գերդաստանէն էր՝ որուն անդամներէն մէկը՝ Զաքարիա Տօնական՝ վենետիկ Միսիթարեան եղած է (ծնած 1781, հոկտ. 20), քահանայ օծուած 1804ին և վենետիկի մէջ վախճանած 1840, Ապրիլ 26ին:

Դոկտ. Գոպշա իր ուսումնական ընթացքն սկսեր է նախ Հայաքաղաքին Հայ. Կաթող. նախակրթարանին և զիննագիտնին մէջ. յետոյ շարունակեր է Փոլոժվարի (Փլուժ) Պրախտներուն բարձրագոյն վարժարանին մէջ, և յետոյ նոյն քաղաքին Համալսարանին ամենընտիր աշակերտներէն մին եղած է, ուր երկու ամսնաճիւղի մէջ շահեր է ուսման մրցանակը և երկու նիւթի մէջ ալ փութալանութեան մրցանակը, և ստացեր է երկու դոկտորական վկայագիր, մին իրաւաբանական գիտութեանց կաճառէն և միւսը պետական գիտութեանց կաճառէն:

Կրօնքի և Գիտութեանց պետական խորհրդարանին մէջ ընդունուել է 1868ին և յարատեւ յառաջադիմութեամբ հիմա հանգստաթողակի կոչուելով՝ պետական ատենադպրի բարձրագոյն պաշտօնին հասաւ: Իր պաշտօնավարութեան ընթացքին մէջ

շատ պատուանշաններ ստացեր է, որոնց մէջ յիշենք նաև ապիտակսն շքանշանը՝ զոր Գաղղիոյ Հանրային Դատութեան պաշտօնարանէն ընդունել է: Ասոնմէ զատ՝ Յուցահանդէսներու և Խորհրդաժողովներու մէջ Պետական նախարարութեան ներկայացուցիչ ալ եղած է:

Դոկտ. Գոպշալասլո

Պաշտօնական գործերու հետ՝ Դոկտ. Գոպշա սղագրական ընտիր ծառայութիւններ մատուցեր է. իբրեւ նշանաւոր սղագիր Հունգարիայէն դուրս ալ հռչակուած է: Այս ամէն բաներէն աւելի եռանդով Դոկտ. Գոպշա հետամուտ եղած է գրականական ընտիր մատենագրութեան և հրատարակած է շարք հայ երկասիրութիւններու, մանաւանդ հայ գրականութեան վերաբերեալ նիւթերու վրայօք: Հայաքաղաքին (Սամոշուվարի) Արմենիա հայ-հունգար ամսօրեայ ուսումնական պարբերագրութեան աշխատակցած է 20 տարիէ աւելի: Հունգարերէնի թարգմաններ է Պերճ-Պոշեանցի Սադոյ վիպասանութիւնը (1902ի ընթացքին մէջ), իսկ 1888ին հրատարակել է Հայ-ասաճներ զբոյլը, 1911ի տարեշրջանին մէջ Պրոֆ. Գր. Խալաթեանցի Հայ-Հնդկական թարգմանութիւնը և 1922ին՝ Հունգարիոյ Հայկական Միութեան

թեան երկերու շարքին մէջ գրեւ է Հայ ազգի կեանքը:

Գոհտ. Գոպշա Հունգարիոյ Հայոց գեր. բնտիր անդամներէն մէկն է և Հայկական - Միութեան հիմնադիրներէն մին, վարչական անդամ Հայ Հոնգ. Առևտրական տնտեսու ընկերութեան Գրամատան և ներկայիս ալ եռանդով կ'աշխատակցի Հայ կնիդկական Հոգաբարձութեան Պոստափեշտի մէջ հաստատուելուն, գործակցութեամբ վենետիկ Միտիթարեան Միաբանութեան անդամներուն՝ նոյն քաղաքին Հայերուն

համար սեփական անկախ Հայ փողովորդապետութիւն մը հիմնելու գործին մէջ:

« ԲԱԶՄԱՎԷՊ » Հանդէսն իր այս տեղեկութիւնները կը կնքէ՝ մաղթելով երկար երջանիկ և քաջառողջ տարիներ՝ այս բազմաբողիւն ականաւոր հայորդուն, որ այժմ բաժրագոյն պաշտօնի և հանգստութեան կոչուելով իր կեանքին մնացորդ տարիներն ալ պտղաբեր ընէ յօգուտ հայ ազգի և հայ մատենագրութեան:

Սրտի մէջ ոչ մէկ բան կը ջնջուի. ան միշտ նոր պատմիչ մ'է որ բնաւ չի յոգնիր. կը լռէ՝ մի միայն դամբանին մէջ:

հմուտ կ'ուզէ երկիլ՝ պէտք է որ այնպիսին ջանայ մթին ըլլալ:

ՆԻՁԷ

ՅՈՎԱ. ՇԻՐԱ

Միայն կրօնական զգացումը կրնայ պատերազմիլ և յաղթիլ մարդուս յոռի բնազդներուն:

Ճշմարիտ բարեկամները կը նմանին երկու աչքերու, որ մէկ կը տեսնեն:

ԱԼԵՃԱՆ

ՊՈՄՊԷՆՍ ՄՈԼԵՆԵԴԻ

Ոչ ոք երջանիկ կրնայ կոչուիլ իր յուզարկաւորութենէն առաջ:

Փաստին դէմ փաստ պէտք է: Գաղափարներու դէմ հրացան չի պարպուիր:

ՌԻՎԱՐՈԼ

ՌՎՊԻՌՈՍ

Ուրախութիւնը պտուղ մ'է՝ որ միայն աշխատութեան գաշտին մէջ կրնայ աճիլ:

Ինքնուրոյն զբաղէտը այն չէ՝ որ մէկու մը չէ նմանած. այլ ան՝ որուն մէկը չի կրնար նմանիլ:

ՇԱԹՈՊԻՍԱՆ

ԵՌԻՆԿ

Մեծ գործեր կատարելու համար այնպէս պէտք է ապրիլ՝ իբր թէ բնաւ պիտի չմեռնի ինքը:

Բնական ըլլալուն ամենամեծ արգելքը՝ բնական երեւալու տեսչն է:

ԼԱ ՌՈՇՆՈՒԳՈՅ

ԱՐՆՈՆՏ

Անքերի գեղեցկութիւնը զտուած ջուր մը համ չունի:

Ով որ հատութիւն ունի պէտք է պայծառ ըլլալու իսկ միտքով:

ՌԻՆԵՔԼԻՄԱՆ